

Význam tajomstva Golgoty pre svet bohov

Sergej O. Prokofjev

Uznanie kozmického významu tajomstva Golgoty, jeho základného významu nielen pre ľudí na Zemi, ale predovšetkým pre svet bohov, pre samotné hierarchie, je jedným z najvyšších poznatkov, ktoré ľudstvo získalo v 20. storočí prostredníctvom antropozofie. Na túto osobitnú úlohu antropozofie dnes poukazuje Rudolf Steiner, keď charakterizuje tajomstvo Golgoty, vychádzajúc z nadmyslového poznania doktrín zmŕtvychvstalého Krista: "Je to božská udalosť: bohovia pre svoj vlastný osud uviedli tajomstvo Golgoty ako božskej udalosti do vývoja vesmíru, bohovia tiež uskutočnili toto tajomstvo Golgoty kvôli bohom. Zatiaľ čo predtým sa všetky udalosti odohrávali v božsko-duchovných svetoch, teraz zostúpil jeden Boh a udalosť nad zemou bola vykonaná na zemi v samotnej pozemskej podobe. Takže to, čo sa odohralo na Golgote, bola duchovná udalosť presunutá na Zem. To je to, čo sa učíme o kresťanstve prostredníctvom modernej antropozofickej duchovnej vedy." ^1

Chceme sa pokúsiť ponoriť trochu hlbšie do toho, čo tu Rudolf Steiner nazýva "dôležitým", že "sa učíme o kresťanstve prostredníctvom modernej antropozofickej duchovnej vedy". Vráťme sa teda ešte raz k najskorším obdobiam ľudského vývoja na zemi, keď vedúci duchovia vesmíru dovolili v záujme individuálnej slobody človeka najprv luciferiánskym mocnostiam a potom, na konci atlantickej epochy, ahrimanským mocnostiam nájsť prístup k ľudskému rozvoju. Pod vplyvom týchto protichodných síl na vývoj zeme sa človek postupne ocitol na ceste, ktorá ho stále viac a viac viedla k odpadnutiu od sveta bohov, vyšších hierarchií. V dôsledku toho sa na Zemi objavila smrť, jediná udalosť v ľudskom živote, ktorá nebola dostupná žiadnemu z bohov. Avšak skutočnosť, že v ľudskom živote sa objavilo niečo, k čomu nemali prístup ani bytosti najvyšších hierarchií, viedla v priebehu času k nebezpečenstvu, že ľudská rasa môže úplne vypadnúť z duchovného sveta. Inými slovami, všetok vývoj sveta, ktorý chceli vyšší bohovia, bol v nebezpečenstve, pretože je neoddeliteľne spojený s osudom ľudstva na Zemi. Vo všetkých ostatných oblastiach pozemského života mali bohovia stále možnosť pomôcť ľudstvu a viesť ich vo svojom vývoji, pretože všetko ostatné bolo stále tak či onak v ich sfére poznania. Iba smrť v ríšach zeme nebola prístupná poznaniu bohov, takže aj pre najvyššieho z nich musela zostať záhadou. Obrazne povedané, smrť sa postupne stala jediným "miestom" na celom svete, ktoré bolo čoraz menej prístupné bytostiam božsko-duchovných hierarchií. Ale odporcovia moci Lucifer a Ahriman sa snažili úplne zmocniť tohto "miesta", aby nakoniec dosiahli možnosť ovládať celé ľudstvo, definitívne ho oddeliť od božsko-duchovných svetov, a tak priviesť vývoj Zeme iným smerom.

Približne v čase, keď sa malo na zemi odohrávať tajomstvo Golgoty, tento proces pokročil natoľko, že ľudstvo takmer úplne stratilo skutočné poznanie smrti. V dôsledku toho sa smrť

čoraz viac javila ako niečo temné, pochmúrne, bez svetla. A postupne sa ľudstvom šírila neprekonateľný strach zo smrti, pretože ľudia inštinktívne cítili, že možnosť zjednotenia sa v smrti s vlastnou nebeskou vlasťou sa čoraz viac stráca a namiesto toho sa musia cítiť ako zajatci temných, strašidelných ríš Lucifera a Ahrimana. Už v grécko-rímskej epoche sa druhý svet cítil ako ríša tieňov zbavených všetkého svetla, ale smrti ako steny, ktoré definitívne oddeľujú človeka, mikrokozmos, od jeho nebeskej vlasti, od makrokozmu. Dokonca aj pre toho, kto mohol prostredníctvom tajomstiev, ktoré mu počas jeho pozemského života odhalili niektoré tajomstvá predpozemskej existencie, ktorý stále viac a viac nachádzal puto s duchovným svetom, ktorý sa stále viac vytrácal, aj pre neho sa smrť objavila ako nepreniknuteľná, hrubá opona, ktorá ho navždy oddelila od sveta svetlých bohov. Ani najvyššia múdrosť najstarších učiteľov ľudstva, ktorí patrili k rôznym rádom bytostí vyšších hierarchií, nemohla preniknúť za tento závoj.

Lebo "prvými veľkými učiteľmi ľudstva boli duchovné bytosti, ktoré nadviazali duchovný kontakt s prvými zasvätencami, ktorí ich poučili o tajomstvách narodenia človeka, o tajomstvách živej duše, ktorá zostúpila nenarodená [na Zem] z nadzmyslovo-duchovných svetov." A ďalej: "Títo duchovní učitelia ľudstva boli tí, ktorí žili v duchovnom svete a zostúpili k ľuďom ako učitelia, ale nezúčastňovali sa na ľudských osudoch, a ktorí sami nepoznali tajomstvo smrti. Toto je to dôležité tajomstvo samo osebe, že ľudia vo veľmi dávnych dobách dostali učenie z vyšších svetov týkajúce sa tajomstva narodenia, ale nie tajomstva smrti. Títo božsko-duchovní učitelia ľudstva vedeli o narodení, ale nie o smrti. Bohovia nejakým spôsobom videli, zatiaľ čo predtým mohli pozemským ľuďom hovoriť len o tajomstve narodenia, ako zem postupne vyrástla z tých síl, ktoré do nej sami investovali, a ako sa smrti zmocní duše. Takto lucifersko-ahrimanské bytosti postupnou stratou moci nad ľudstvom v okamihu smrti získali možnosť vtiahnuť ľudské duše do svojej ríše, čo musí nakoniec viesť k smrti duše súčasne so smrťou tela.

Túto "náladu" bohov v duchovnom svete, ktorí čelili možnosti, že celá evolúcia Zeme by mohla podliehať smrti, charakterizuje Rudolf Steiner ako veľkú "úzkosť bohov"³⁹), ktorej príčinou bolo, že bohovia si v čase tajomstva Golgoty museli povedať: "Strácame možnosť, aby naši služobníci zasahovali do ľudských duší. Tým, že nedokážeme zadržať Lucifera a Ahrimana, sme schopní pracovať prostredníctvom našich služobníkov len do tejto doby. Potom v ľudských dušiach vznikajú sily, ktoré už nemôžu byť ovládané anjelmi, archanjelmi a archaeami. Ľudia od nás odpadávajú silami ľudí Lucifera a Ahrimana." Tieto "sily" podriadené moci Lucifera a Ahrimana, ktoré "vznikajú v ľudských dušiach" a ktoré už nemôžu riadiť bytosti tretej hierarchie, sú silami smrti.

Smrť sa teda hierarchickým bytostiam javila ako tá, ktorá v priebehu času musela definitívne oddeliť ľudí od božsko-duchovných svetov, ktorá musela otvoriť priepasť medzi makrokozmom a mikrokozmom (človekom) a nakoniec viedla k zničeniu ľudskej duše. Iba prienik najvyšších božských síl do tajomstva a sféry smrti mohol spôsobiť, že vývoj Zeme neunikol bohom a že sa otvorila cesta pre ľudí, ktorá by ich mohla viesť najprv k poznaniu vzťahu medzi makrokozmom a mikrokozmom a nakoniec opäť k vedomému spojeniu s makrokozmom. Toto najvyššie poznanie smrti, získané jej úplným prekonaním, priniesol na svet Kristus, ktorý sám prešiel smrťou človeka na Golgote a mohol im odovzdať toto jediné

poznanie, ktoré chýbalo vo všetkých vyšších hierarchiách. Dotýkame sa pritom ústredného tajomstva ezoterického kresťanstva, ktoré je v našich časoch prístupné len najvyššiemu, intuitívnemu poznaniu a ktorého dnešok Hovorenie je najdôležitejšou úlohou antropozoficky orientovanej duchovnej vedy: "A v ríši bohov bolo rozhodnuté poslať jedného boha dole na zem, aby prešiel smrťou ako Boh a prijal do múdrosti bohov skúsenosť smrti. To je to, čo sa odhaľuje intuitívnym rozjímaním o tajomstve Golgoty, podľa ktorého sa niečo neuskutočnilo len pre ľudí, čím sa niečo urobilo pre bohov.

A čo sa stalo bohom, hierarchiám v dôsledku tajomstva Golgoty?- Až po tajomstvo Golgoty bol celý hierarchický vesmír až po najvyšších bohov v istom zmysle nedokonalý, nedokončený, pretože jedno najdôležitejšie tajomstvo pozemskej evolúcie, tajomstvo smrti, bolo v božsko-duchovných svetoch neznáme. Ale teraz svet vyšších hierarchií, ktorý vo svojej celistvosti tvorí celý makrokozmos spojený so Zemou, po prijatí tohto tajomstva, opäť získal prístup k človeku, k mikrokozmu, takže bohovia opäť otvorili možnosť viesť ľudstvo ďalej správnym smerom. Navyše, s uznaním tohto "posledného tajomstva" hierarchický vesmír dosiahol svoje konečné naplnenie, svoje dokončenie. Tajomstvo Golgoty bolo teda jedinečnou udalosťou vo vývoji sveta, ktorá otriasla do hĺbky celého hierarchického vesmíru, aby sa mohla dostať do ešte vyššieho a dokonalejšieho štádia vývoja.

Rudolf Steiner hovorí o tejto najväčšej udalosti vo svete vyšších hierarchií, ktorá sa odohrala v dôsledku tajomstva Golgoty, týmito slovami: "Teraz je jedna vec, ktorú bohovia dovtedy nedosiahli a ktorá už existovala tu na Zemi. To, čo bohovia ešte nedosiahli, je prechod smrťou. Je to skutočnosť, na ktorú som poukazoval častejšie. Bohovia, ktorí stoja nad človekom v rôznych hierarchiách, poznali iba premeny, premeny z jednej formy života do druhej. Skutočná udalosť smrti v živote nebola skúsenosťou bohov pred tajomstvom Golgoty. Smrť ožila jasnými a ahrimanskými vplyvmi, božskými bytosťami, ktoré zostali pozadu alebo ktoré sa tlačili vpred príliš rýchlo. Ale smrť v skutočnosti nie je niečo, čo existovalo ako životná skúsenosť vyšších hierarchií. Toto sa deje ako skúsenosť pre tieto vyššie hierarchie vo chvíli, keď Kristus prechádza tajomstvom Kalvárie, čiže smrťou; keď sa Kristus tak dlho zjednocoval s osudom pozemského ľudstva, ktorý chcel mať spoločné s týmto pozemským ľudstvom, že podstúpil smrť. Nie je táto udalosť na Golgote len udalosťou pozemského života.

Táto udalosť na Golgote je udalosťou života bohov. To, čo sa odohralo na Zemi a čo sa javí v ľudskom cítení ako poznanie tejto udalosti na Golgote, je odtlačkom niečoho nesmierne rozsiahlejšieho, veľkolepejšieho, mocnejšieho, vznešenejšieho, čo sa odohralo vo svetoch samotných bohov. A Kristov prechod smrťou na Kalvárii je udalosťou, ktorou prvá hierarchia dosiahla vyššiu úroveň.

Tak sa stáva, že tajomstvo Golgoty sa uskutočnilo na zemi, od hierarchického vesmíru až po dvanásťčlenný, to znamená, že dosahuje vysokú, všetko zahŕňajúcu dokonalosť, ktorej obrazom je dvanásťčlenný zverokruh.

Aby sme sa priblížili k pochopeniu týchto slov, vezmime si cyklus o živote medzi smrťou a novým narodením, ktorý predniesol Rudolf Steiner vo Viedni v roku 1914. Tam, v druhej prednáške, je nastolená otázka: Existuje niečo na duchovnej úrovni v oblasti hierarchií

porovnateľné s "náboženstvom, náboženstvom" V odpovedi na to hovorí: "Predtým, ako bohovia vznášali ako predmet svojho stvorenia ideál človeka, totiž ten ideál človeka, ktorý sa skutočne neteší tak, ako je teraz fyzický človek, ale ako najvyšší ľudský mentálno-duchovný život sa mohol tešiť v dokonale vyvinutých daroch tohto fyzického človeka [t.j. obraz človeka, ktorý v sebe dokonale realizoval princíp duchovného seba bytia alebo duchovného ja, oživujúceho ducha alebo ducha života a duchovného človeka].

Obraz ľudstva sa teda vznáša pred bohmi ako cieľ, ako najvyšší ideál, ako náboženstvo bohov. A ako na vzdialenom brehu božského bytia, pre bohov sa vznáša chrám, ktorý ako najvyššie umelecké dielo bohov predstavuje odtlačok, obraz božskej bytosti na obraz človeka."

Môžeme povedať: Hierarchie obetovali svoje najlepšie tvorivé sily pre stvorenie človeka počas obdobia Saturnu, Slnka, Mesiaca a Zeme, aby človek jedného dňa, po dokončení svojho vývoja, mohol v sebe napodobňovať božské bytie hierarchie, a tak uskutočniť najvyšší "ideál bohov", ktorý tvorí centrum a cieľ "nebeského náboženstva, náboženstva" bohov. Avšak už v lemurských časoch vstúpili do tohto vývoja najprv luciferskí a neskôr ahrimanskí duchovia, s následkom, že smrť prišla na svet ako fenomén poznania neprístupný bohom, a tak existovalo nebezpečenstvo, že hierarchie už nemôžu viesť ľudstvo správnym smerom, a preto nemôžu dosiahnuť svoj najvyšší cieľ, ich ideálu. Tak musel zostúpiť do pozemského sveta duch Slnka, Kristus, ktorý počas svojho trojročného života v archách Ježiša Nazaretského dokázal v nich dokonale realizovať princípy duchovného seba bytia alebo duchovného ja, životodarného ducha alebo životodarného ducha a duchovného človeka, aby po víťazstve nad smrťou v duchovnom človeku ukázal bohom tento najvyšší ideál ľudstva: "odtlačok alebo obraz božskej bytosti na obraz človeka". odtlačok najvyššej božskej Trojice, Ducha, Syna, Otca, cieľ celého vývoja sveta, a mal ho zjaviť nie v duchovných svetoch, ale na zemi, v samotnej ľudskej ríši.

Rudolf Steiner nazýva Krista v "Tajnej vede v obryse" "veľkým vzorom ľudskej zeme", čím vyjadruje samotnú podstatu udalostí, ktoré tu pozorujeme. Lebo "pozemský človek", ktorý rozvinul duchovné a duševné nadanie, ktoré mu vstúpili hierarchie, zodpovedá "náboženstvu, náboženstvu bohov" v duchovnom svete a Kristus sa v tajomstve Golgoty stal jeho vzorom, prototypom najvyššieho cieľa bohov. Len vďaka tejto skutočne kozmickej udalosti, ktorá sa kedysi odohrala na Zemi, vo fyzickom svete, mohli hierarchie dosiahnuť sily a vedomosti, ktoré potrebujú na realizáciu tohto veľkého ideálu v budúcnosti.

Až po tajomstvo Golgoty mohli hierarchie zažiť tento "ideál" iba v krajine duchov v makrokozmickej pôsobení Logosu pri stvorení veľkého "kozmickeho človeka". Ale Kristus priniesol tento Logos na zem, v ňom sa "Slovo stalo telom" - a bolo cieľom stvorenia bohov na Zemi. Môžeme tiež povedať, že to, čo bohovia zažili predtým, otvorili sa svetlu najvyššieho božstva, mohli teraz vidieť na Zemi. Vyššie hierarchie dostali akoby najvznešenejšie zrkadlo vedomia v "obrazu alebo odtlačku božskej bytosti na obraz človeka", ktorý zjavil Kristus na Golgote. Takto by mohli, korunujúc celý hierarchický vesmír, vystúpiť na vrchol a tak dosiahnuť plnosť poznania a síl, pomocou ktorých budú môcť aj v budúcnosti viesť ľudstvo, ktoré kedysi vytvorili, viesť ich cez prekonanie smrti ku konečnému vzkrieseniu v duchovných svetoch, k uskutočneniu ideálu, ktorý im bol zjavený vo fyzickom

svete ako cieľ svetového rozvoja. zjavený Kristom Logosom, ktorý prešiel smrťou a získal v nej večný život.

O tomto tajomstve smrti na Golgote a jeho význame pre vyššie hierarchie, ako aj pre rozvoj ľudstva na Zemi ako aktu, ktorý sa znovu zjednotil svet bohov a svet ľudí, makrokozmos a mikrokozmos, Kristus ohlasoval svojim učeníkom po svojom zmŕtvychvstaní, keď "sa štyridsať dní zjavoval ich vidiacim dušiam a hovoril im o tajomstvách kráľovstva Božieho". V týchto dňoch im zjavil najvyššie poznanie tajomstva Golgoty, ktoré sa má od našich čias šíriť medzi ľuďmi antropozoficky orientovanou duchovnou vedou: Len na podnet iniciačnej vedy môžeme považovať udalosť Golgoty v pozemskej existencii za niečo, čo bolo umiestnené na zemi ako niečo kozmické a zároveň za niečo pozemské."